

Juntunen piirtää rippikoulua
kiinnostavampaa kulttuuria

Underground-piirtäjä Juho Juntunen sai Puupäähätun

Kuvat: Vesa Kataisto

Harri Römpötti

”Hyvän ja pahan taistelu on kiehtovin aihe maailmassa. Vain rakkaus koskettaa ihmisiä yhtä helposti”, Juho Juntunen julistaa yllättävän herkästi.

Sarjakuvia, tatuointeja, levykansia ja rock-journalismia tekevä Juntunen, 54, sai huhtikuussa Suomen sarjakuvaseuran Puupäähattu-palkinnon. Perusteluissa kiitellään, että hän ei ole kumarrellut kuvia, ei edes omiaan.

Aikoinaan pikku Juho oppi moraalia Teräsmies-sarjakuvista, mutta törmäminen teininä undergroundiin mullisti hänen elämänsä. Niihin nuoren Juntusen perehdytti Pekka Gronow – kuten monet muutkin Suomessa.

”Robert Crumb, Gilbert Shelton, Jay Lynch ja muut undergroundin mestarit

kolahtivat. Sarjakuvien ohella toinen juttu oli musiikki, Mothers of Invention ja Fugs. Tajusin, että elämä voi olla mielenkiintoisempaa kuin rippikoulussa.”

Gronow toimitti 1970-luvulla Jymylehteä, joka toi underground-sarjakuvat kioskeihin. Sen loputtua Juntunen jatkoi Huuli-lehden päätoimittajana.

Juntusen omista sarjakuvista tunnetuimpia olivat Juice Leskisen levyn liitteeksi 1974 tehty Per Vers ja Soundilehdessä 1975-1982 ilmestynyt Poikamme musisoivat. Sen ilmeinen esikuva oli Gilbert Sheltonin Friikkilän veljekset.

Sittemmin sarjakuvia on syntynyt epä-säännöllisesti. Mutta Juntunen on tuottanut paljon muuta, muun muassa pilakuvia Soundiin, kuvituksia, tatuointeja.

”Sarjakuvissa on iso työ ja niistä maksetaan huonosti. Olen sillä tavalla kaupallinen, että mietin aina, miten jutun

saa myytyä. Pakkohan rahaa on miettiä, jos aikoo hankkia elannon. Olen tehnyt myös mainostöitä, joten osaan ajatella tilaajaa. Eivät kaikki juttuni ole lapsilta kiellettyjä.”

Viime vuonna Juntunen julkaisi albumin Paholaisen morsian. Valokuvilla toteutettu sarjakuva ei ole lasten kamaa. Sitä Juntunen ei tehnyt ansaintalogiikalla. Hankkeessa meni vuosi.

”Toisin kuin on väitetty, Paholaisen morsian ei ole sovinistinen. Se on tutkielma uskonnon vaikutuksista nuoriin. Ja tietysti kunnianosoitus roskaleffoille”, Juntunen teroittaa.

Paholaisen morsiamen notkeaa kerontaa ei varmaankaan ollut helppo saada aikaiseksi valokuvilla?

”Osista tein ennakkoon kuvakäsikirjoituksen. Osa onnistui, koska kuvasimme paljon. Ehkä kymmenesosa kuvista käytettiin. Monista ruuduista oli erilaisia vaihtoehtoja. Vaikeinta oli saada oikeat ihmiset oikeaan paikkaan oikeaan aikaan. Kellekään ei maksettu kuvauksista.”

Lapsille sopivia sarjakuvia Juntunen tekee uuteen Viivi ja Wagner -lehteen, johon Jussi ”Juba” Tuomola tilasi niitä Juntusen mukaan vähän epäröiden. Muutenkin Juntunen tekee taas ahkerasti sarjakuvia. Seuraava albumi 666 ilmestyy syksyllä.

”Sen kanssa menee kesä. Albumiin tulee lyhyitä sanattomia juttuja. Teema on taas hyvän ja pahan taistelu. Se on sitä lapsena opittua Teräsmiehen moraalia. Sehän on muuten pohjimmiltaan uskonnollinen sarjakuva. Teräsmies on selvä vapaatajahahmo, Jeesus uusissa vaatteissa.”

Puupäähattu - 2008 perustelut

Pekka Puupään luojan Fogelin tytär Toto Kaila ja uusin puupäähattu kohtasivat.

Suomen sarjakuvaseura on päättänyt myöntää vuoden 2008 Puupäähattu-palkinnon Juho K. Juntuselle. Juntusen tunnetuimpia sarjakuvatoivia ovat Juice Leskisen Per Vers, runoilija -levy varten laadittu teemallinen, 13-sivuinen sarjakuva (1974) sekä Soundi-lehdessä ilmestynyt Poikamme musisoivat. Lisäksi hän on tehnyt valtavan määrän sarjakuvallisia elementtejä hyödyntäviä pilakuvia sekä sarjakuvan tavoin kerrotun valokuvaromaanin Paholaisen morsian (Like, 2008).

Oulussa vuonna 1953 syntynyt Juntunen innostui piirtämään sarjakuvia jo varhaisessa iässä, koska kaupunki ei tarjonnut vilkkaan mielikuvituksen omaavalle Juholle paljoakaan virikkeitä. Esikuvina toimivat amerikkalaiset 1950-luvun sarjakuvat, erityisesti Teräsmies, jolta hän kertoo oppineensa moraalikäsitteensä.

Tuon ajan sarjakuvien keinotekoinen siisteys ja siveellisyys eivät kuitenkaan inspiroineet, ja varsinkin lännensarjojen naishahmot saivat nuoren Juntusen mielen kuumenemaan. Omat sarjakuvatulkinnat lähtivät ronskimmille, röyhkeämmille ja avoimen seksuaalisille linjoille. Juntunen vanhemmilta ei löytynyt ymmärrystä pojan ”saastapiirroksille”, mutta Juho oli tiensä ja tyylinsä valinnut.

Juntunen ensimmäinen sarjakuva julkaistiin vuonna 1970: Ronskilla otteella piirretty sovitun J. L. Runebergin Vänrikki Stoolin tarinoiden kohtauksesta, jossa Sandels ja pastori mässäilevät, miellytti Turussa, Nuorison taidetapahtuman yhteydessä pidetyn Suomen ensimmäisen sarjakuvakilpailun raatia. Tarina julkaistiin kilpailun tuloksista kootussa Iriksen sarjakuvaerikoisnumerossa.

Pian sarjakuvat ja rock-maailma vetivät Juntusen imuunsa. Hän piirsi muun muassa Pekka Gronow'n toimittamaan, lähinnä amerikkalaista ja hollantilaista underground-sarjakuvaa julkaiseseeseen Jymy-lehteen. Vuonna 1976 Juntusesta tuli Jymyn seuraajan, suomalaistakin sarjakuvaa julkaisseen Huuli-lehden päätoimittaja.

Noista ajoista lähtien Juntunen on puolustanut myös sarjakuvaa ilmaismuotona tinkimättömästi, silloinkin ja varsinkin silloin kun sarjakuvaa on jopa valtiovallan korkeimmalla taholta uhattu sensuurilla ym. rajoitustoimilla. Hän ei ole kumarrellut kuvia, ei varsinkaan omiaan. Tienraivaajana hän on esimerkillään rohkaissut monia pieniä ja isompia sarjakuvan tekijöitä, sekä kannustanut heitä myös konkreettisesti jatkamaan sarjakuvien tekoa. 1980 - Luvun pienlehdet jatkoivat siitä mihin Huuli jäi, ja monista Huulessa julkaistuista tekijöistä on kehittynyt alan ammattilaisia.

Pitkäaikaisimman kodin sarjakuvilleen Juntunen löysi Soundi-lehdestä, jonne hän piirtää edelleen pilakuvia. ”Pilakuvat ovat sarjakuvataiteen runoutta, täynnä kätkeytyä sanomia”, taiteilija itse on kiteyttänyt. Juntunen kuvat ovat luonteeltaan hervottoman ronskeja: niissä vilahtelevat muun muassa peräaukkojen kerääjä Tauno, hölmöläisiä muistuttava MC Tuska -moottoripyöräjengi, Jumala ja Saatanakin. Provokatiivisuudestaan huolimatta

Juntunen on harvoin ilkeä, pikemmin hän näyttää yleisiä harhaluuloja ja uskomuksia naurettavassa valossa.

Mies, jonka ensimmäinen omaan nahaansa ottama tatuointi oli Mustanaamion hyvä merkki, kiteyttää sanomansa näin:

”On aika ihanaa hätkäyttää välillä. Huonoja unia ahdasmielisille ihmisille.”

Juho K. Juntunen

Syntynyt 9. heinäkuuta 1953 Oulussa.

Soundi-lehden toimitussihteeri, Tattoo You -tatuointistudion omistaja.

Kirjoittanut ja piirtänyt mm. Soundiin, Pahkasikaan, Myrkkyy, Iltä-Sanomiiin, Aamulehteen ja Sosiaalivakuumukseen.

Tehnyt noin 250 levykantta.

Juho Juntunen sarjakuva- ja pilakuvateoksia:

- Natsisurffaajien täytyy kuolla, Soundi-kirjat 1994.
- Kourallinen donitseja: yli 253 käskyä!, Like 2001.
- Munkit, nunnat ja donitsit, Johnny Kniga 2003.
- Paholaisen morsian, Like 2007.

Muita teoksia:

- Tuulijolla – suuri rock and roll -risteily, Soundi-kirjat 1981
- Him – synnin viemää, Johnny Kniga 2002
- Tatuoitu, WSOY 2004

www.juho.com

